

ԳՐԱԽՍԱԿԱՆ

ՄԵՐ ԲԱԽՏԻ ՓՇՈՏ ՇՈՒՇԱՆՆԵՐ

Նահապետ Մելիքեանի վերջին տարիների յօդուածներն ու ակնարկները, որ 1988-92 թուականների ընթացքում պարբերաբար լոյս են տեսել «Նոր Կեանք» շաբաթաթերթում, մէկ գրքի մէջ ամփոփելու անհրաժեշտութիւն են ունեցեր: Եւ հեղինակը այսօր ընթերցողին ներկայանում է մի ամփոփ գրքով, մի շարք կարեւոր լրացումներով ու վաւերական լուսանկարներով, նորանկախ Հանրապետութեան առաջին ֆայլերի հրամանագրերով ու հաստատումներով, միջազգային ասպարէզ մտնելու վաւերագրով:

Լրագրողներ կան, որ գիտակ պատմաբանի աշխարհմրոնումով ու ազգային շահերի ստոյգ խորագգացումներով են ներկայանում ժամանակակից ընթերցողին: Եւ նրանց խորհրդածութիւններն ու հաստատումները պատմական նշանակութիւն ունեն: Նահապետ Մելիքեանն այդ հայրենասէր լրագրողներից է, որի խօսքն ու խորհուրդը ընթերցողի բանակներ են շարժում, արթնացնում են իւրաքանչիւր հայի խիղճը, նաեւ օտարի թմրած խիղճը՝ նշմարտութեան որոնման ճանապարհին:

Նշմարտութեան ու արդարութեան աննիւջ խօսքն է հնչում «Կարմիր շուշաններ ազատութեան ճանապարհին» գրքի ամէն մի էջում, ամէն մի տողում: Նշմարտութիւնն այն է, որ դարեր ի վեր անկախութիւնն ու ազատութիւնը կորցրած, օտարների կողմից բռնադատուած, մարդկային պատմութեան մէջ աննախընթաց եղեռնի ու նախնիի ենթարկուած առաջին ֆրիստոնեայ ժողովուրդներից մէկը, որ այդ դաժան ու փստմնելի պայմաններում էլ ֆայլել է մարդկային քաղաքակրթութեան աւանգարդում, - այսօր հնարաւորութիւն է ստացել կրկին տիրանալու իր վսեմ երազին՝ անկախ պետականութեան: Սակայն

այս անգամ էլ փուշ ու տատակի, ֆարի ու կարկառի միջով է անցնում հայ ժողովուրդը՝ բոքիկ, արիւնոտ ոտներով, արիւնած սրտով: Գրողը հրմուսմէի ճիշեր չի արձակում անկախութեան ու ազատութեան գործընթացին հետեւելիս ու արձանագրելիս: Նրա արիւնած սրտի միջով է անցնում այդ երեք-չորս տարիների ուղին, եւ մեր Նոագոյնը նրա ազնիւ սրտի արիւնով է ներկում նաեւ: Ինքը հեռուում, Լոս Անջելեսում ապրում ու տապակում է Փետրուարեան օրերի շիկացումներով, Սումգայիթեան բիրտ ու դաժան եղեռնագործութիւնների անլուր ցաւերով, Բաֆուի ու Գանձայի անօրինութիւններով, միով բանի՝ հայ լրագրողը որ ժողովրդի հետ է՝ ցրտին ու տափին, սովին ու մահուան պատարագներուն:

Նահապետը անխռով քաղաքագէտի պէս չի շարահիւսում դէպքերն ու իրադարձութիւնները: Նրա հոգում խռով կայ, յոյսի ու երազի օջախներ են բոցկլտում, նա ասում է, գրում պահանջում, դատապարտում, դատափետում, առաջարկում, կոչ ու ահազանգ տալիս, մարտահրաւէր նետում ողջ Սփիւռքին, նրա բոլոր խաւերին, յարանուանութիւններին ու միաւորումներին, նաեւ աշխարհին, մեծերին ու փոքրերին: Ակտիվ լրագրութիւն է Նահապետինը, անհանգիստ, զգաստ, լուրջ ու հպարտ, ազգային ինքնագիտակցութեան վսեմութեամբ ու ազնւութեամբ. «Հայրենիքը մեզի կը սպասէ այսօր: Դարաբաղի նոր շուշանները մեզի կը նային այսօր: Սեւ ծուխը տակաւ կը քարձրանայ Դարաբաղի սարալանջերէն:

Տեսնող կա՞յ»: (էջ 24):

Քաղաքական եւ հայրենասիրական զգաստ ու նշմարտաբեր ալիք կայ Նահապետ Մելիքեանի գրքում, եւ այդ նուիրական

ալիքը ծփում է էջ առ էջ, համակամ ընթերցողին, աշխարհի բոլոր ծագերում ապրող հայերի սիրտն ու հոգին ռադիո-ալիքներով կապում Հայաստանին ու Ղարաբաղին, բոլորին տարբեր ձևերով ու միջոցներով ձգտում է կապել այն մեծ գործերին ու արարումներին, որ տեղի են ունենում հայրենի բորբոքում հողատա-րածքներում: Ճշմարիտ է գրողի հաստատումը. «Արդարեւ՝ այն օրեն, երբ մենք չկարողացանք դիմագիտութեամբ, ֆաղափականօրեն ամրապնդել Արցախի ինքնավարութիւնը եւ կորսնցուցինք բոլոր պատեհ առիթները, Ատրայէջանը կրցաւ լաւագոյնս օգտագործել իր ձեռքի խաղափարտերը ... (էջ 183):

Այսօր էլ է նոյնը՝ ֆաղափական առումով: Ղարաբաղեան քանակի արձանագրած նուաճումները օդից կախուած են մնում: Ո՞վ է լսում, ե՞րբ է տեղ հասել գրողի, մտաւորականի խօսքը, առաջարկը ... «որ մէկ ձայնով, մէկ բռունցքով քակէ դռները Ուաշինկթընի եւ ՄԱԿ-ի ... (էջ 185): Դեռ աշխարհն այն անարդար մտքին է, թէ Ղարաբաղ-Արցախի տեղաբնակ հայը մի էթնիկ փոքրամասնութիւն է այդ իրաւ սարքովի Ադրբեյջանում: Եւ չի լուծում Ղարաբաղի ֆաղափական կարգավիճակը: Եւ այս անարդարութեան պատճառով է, որ չի դադարում դաժան պատերազմը: Ցաւօք, ելքը անյայտ է եւ ահալի ...

Նահապետ Մելիքեանի «Կարմիր Շուշաններ ...» ազնուագոյն գիրքը, նրա յօդուածները, իրենց առաքելութիւնը կատարել են ժամանակին եւ շարունակում են դրական դեր խաղալ հայ ժողովրդի անկախութեան ճանապարհին: Սփիւռքը շատ հարցերում համախումբ եղաւ, թիկունք կանգնեց Հայրենիքին: Նահապետ Մելիքեանի նման շատ ու շատ հայրենասէր մտաւորականներ, միութիւններ ու կազմակերպութիւններ հզօր թափ հաղորդեցին «Մէկ Ազգ, Մէկ Հայրենիք» ազնիւ կարգախօսին: Անհատը մեծ ուժ է,

անհատներից են կազմուած միութիւններն ու ազգերը: Նրանց ոգին է առաջնորդում զանգուածներին:

«Կարմիր Շուշաններ Ազատութեան Ճանապարհին» յօդուածների ժողովածուն վերջերս Սփիւռքում լոյս տեսած կարեւոր եւ անհրաժեշտ գրքերից է: Նրա բոլոր էջերում անսակարկ է հայրենասիրութիւնը: Նահապետ Մելիքեանը գրում է ոչ միայն փաստերի տրամաբանական կոտ համակցումներով, այլեւ վսեմ պաթոսով, կրքով, պարզ ու յստակ ոճով: Նա գրուցում է ընթերցողի հետ, յորդորում է ընթերցողին, սովորեցնում է ճիշդ ու անվարան վերաբերուել ազգային համընդհանուր շահերին անկախութեան իրօք բարդ ու խնկուած գործընթացին:

Ողջունելի են նման գրքերը:

Գրքում շատ են իլուստրացիաները, ժամանակն արտացոլող լուսանկարները, որոնք մի քիչ խանգարում են յօդուածների էութեան ըմբռնումը: Բայց նայած ընթերցողի: Զե՞ որ գիրքը հազարների համար է:

Սոյն գրքի անառակելի առաւելութիւններից է անգլերէն քաժիւնը: Լաւ չէ, երբ մենք ասում՝ մենք լսում ենք: Շատ կարեւոր է, որ մեր ցաւն ու պահանջը հասնի աշխարհին, ուրիշներին, աշխարհի բախտը տնօրինողներին: Անգլերէն ու Ֆրանսերէն առանձին էլ պիտի լոյս տեսնեն նման գրքերը:

Նահապետ Մելիքեանը ճիշդ է կողմնորոշում նաեւ մի շարք ֆաղափական իրադրութիւններում: Դա գալիս է գրողի անկեղծութիւնից, անանձնական, համահայկական շահերի ըմբռնումներից: Սա կարեւոր, մտաւորականի համար անհրաժեշտ պայման է ընթերցողին ճիշդ կողմնորոշելու, գրաւոր խօսքին հաւատ ընծայելու համար:

Եւ այդ հաւատի խարոյկը անշէջ է հրապարակագիր Նահապետ Մելիքեանի սրտում եւ իր լաւ գրքի տաք-տաք էջերում:

ԳԷՈՐԳ ԲՐԻՍՏԻՆԵԱՆ